

Saksbehandler:
Kenneth Kristensen, telefon:
By- og stedsutvikling

Kommunedelplan Rygg - førstegangsbehandling

Utvalg	Møtedato	Type	Saksnummer
Klima- og miljøutvalget	02.02.2026	PS	004/26
Ungdomsrådet	02.02.2026	PS	004/26
Utvalg for miljø, teknikk og næring	04.02.2026	PS	005/26
Utvalg for plan og bygg	06.02.2026	PS	005/26
Kommuneplanutvalget	09.02.2026	PS	004/26

Kommunedirektørens innstilling

Forslag til kommunedelplan for Rygg, PlanID 3905 90022, sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i minimum seks uker.

02.02.2026 Klima- og miljøutvalget:

Møtebehandling:

Forslag om tillegg til vedtak, foreslått av Øyvind Johnsen, I arbeidet fram mot andregangsbehandling, bør behovene både for utvidelser av pukkverk og etablering av et masseinntak på området belyses bedre.

Den foreslåtte utvidelsen av Taranrød pukkverk bør framgå tydeligere i høringsutkastet.

Det må være god dialog med natur- og friluftsansjoner i den videre konkretiseringen av planarbeidet.

Tilleggsforslag enstemmig vedtatt.

Kommunedirektørens innstilling for øvrig enstemmig vedtatt

KLIMA - 004/26 Vedtak:

Forslag til kommunedelplan for Rygg, PlanID 3905 90022, sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i minimum seks uker.

I arbeidet fram mot andregangsbehandling, bør behovene både for utvidelser av pukkverk og etablering av et massemtak på området belyses bedre.

Den foreslåtte utvidelsen av Taranrød pukkverk bør framgå tydeligere i høringsutkastet.

Det må være god dialog med natur- og friluftsforganisasjonene i den videre konkretiseringen av planarbeidet.

02.02.2026 Ungdomsrådet:

Møtebehandling:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

UNG - 004/26 Vedtak:

Forslag til kommunedelplan for Rygg, PlanID 3905 90022, sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i minimum seks uker.

04.02.2026 Utvalg for miljø, teknikk og næring:

Møtebehandling:

Tilleggsforslag, foreslått av Benjamin Myklebust Rød, Miljøpartiet De Grønne

I høringsfasen ber vi spesielt om innspill på nødvendigheten av et nytt massemtak (omtalt i dokumentene som området R5, eller MM), og konsekvensene av en ny etablering.

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Forslag fra Rød (MDG) fikk 3 stemmer (MDG, SV og INP) og falt.

UMTN - 005/26 Vedtak:

Forslag til kommunedelplan for Rygg, PlanID 3905 90022, sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i minimum seks uker.

Sammendrag:

Saken gjelder høringsforslag til kommunedelplan Rygg med PlanID 3905 90022. Planområdet omfatter Rygg miljøpark, omkringliggende landbruks-, natur og friluftsområder og Re og Himberg pukkverk i nord. Planområdet er på 5420 dekar. Dagens byggeområde er ca. 927,8 dekar, og planforslaget har et byggeområde på ca. 1252 daa.

Rygg miljøpark er definert som en regionalt viktig næringsklynge og utviklingsareal i kommunens arealstrategi og som et viktig område for ekspansjon innen bio-økonomi og sirkulær økonomi i henhold til regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA).

Dette planforslaget tilrettelegger for masseinntak vest for Re pukkverk med tilhørende atkomstvei, solkraftproduksjon øst for Rygg miljøpark med ny atkomst fra syd og en bedre, mer kvadratisk avgrensning av pukkverket Taranrød øst, samt en full utnyttelse av deponiet på Rygg. Forslaget muliggjør også for plass til økt rensing av vann fra Rygg miljøpark. Fordi veksthus skal bygges på LNF er det ikke vurdert nøyaktig lokalisering av et eventuelt større veksthus i tilknytning til Rygg miljøpark. Dette må avklares som et formelt planinitiativ.

Planen er utarbeidet med de målsettingene som er fastsatt i planprogrammet, og innspillene er konsekvensutredet på et overordnet nivå.

Det forutsettes detaljregulering for tiltakene MM, ABA og KBA6 iht. plankartet.

Vedlegg:

Overordnet vegutredning

Naturmangfold kartlaget i planområdet

Naturmangfold - liste til kart

Bakgrunn for saken:

Arbeidet med kommunedelplan Rygg ble behandlet i budsjett for 2024, tillegg til sak 200/23, og i kommunal planstrategi, 2024-2027.

Høring av planprogram var høsten 2024, og planprogrammet ble fastsatt 26.2.2025, KST-016/25.

Faktagrunnlag:

Planforslaget som nå foreslås sendt på høring omhandler et areal på 5420,7 dekar og består i hovedsak av landbruks-, natur- og friluftsmål samt næringsarealer på Rygg miljøpark og kombinert råstoffutvinning og masseinntak på Re pukkverk, samt tilhørende infrastruktur.

Planforslaget er utarbeidet med det fastsatte planprogrammet som premiss, der målsettingene for arbeidet med planen har vært viktige.

Planforslaget:

I nord har Re pukkverk en pågående planprosess for å etablere et masseinntak vest for dagens pukkverk. Dette er et behov som regionen har dersom vi skal bygge på allerede bebygde arealer (fortetting og redusere bygging på LNF bl.a.), bygge infrastrukturtiltak (fastlandsforbindelsen eksempelvis) eller bolig- og næringsområder som krever en annen byggegrunn enn det som ligger i bakken nå. I syd har Rygg miljøpark utviklingsmuligheter når deponiet er fullt og vil samtidig trenge ny atkomstvei med tanke på beredskap til og fra området. Taranrød pukkverk øst vil trenge en ny atkomst for å ivareta behovet for ny pukk, og kan kombineres med solenergiproduksjon.

Til sammen foreslås det ca. 367 daa nytt utbyggingsareal fordelt på masseinntak vest for Re pukkverk (ca. 225 daa), driftsareal til massehåndtering ved Re pukkverk (ca. 12 daa), atkomstveg til Taranrød pukkverk og solkraftanlegg, areal til renseanlegg/overvannshåndtering fra Rygg miljøpark

og framtidig atkomstvei til Rygg miljøpark (ca. 45 daa) og solkraftanlegg (ca. 83 daa). Av andre endringer er pukkverkene på Re og Taranrød skravert med kombinert råstoffutvinning/massemottak fordi det gir en bedre fleksibilitet i mulighetene for uttak og mottak av masser.

Alle innspill, med vurdering og alternativvurderinger kan leses i sin helhet i vedlagt konsekvensutredning, og i planbeskrivelsen med bestemmelser.

Rettslig grunnlag:

Plan- og bygningsloven § 11-5 fjerde ledd, kommuneplanens arealdel, del av kommunens område.

Plan- og bygningsloven § 11-14, høring av planforslag.

Forholdet til kommuneplanen:

Kommunedelplanen bygger på kommuneplanens arealdel, og avsetter arealer for framtidig utvikling i området.

I gjeldende kommuneplanens arealdel, er et areal vest for Rygg miljøpark "hvitt" og merket "utsatt rettsvirkning". Det betyr at det var innsigelse her ved vedtak av kommuneplanens arealdel, fordi det var forslag om et byggeområde på et deponi som ikke var tilstrekkelig undersøkt. Dette planforslaget anbefaler å avsette området til LNF.

Vurderinger:

Vurdering av metode for arbeid med planforslaget

Planprosessen er fastlagt i planprogrammet, men med endringer på medvirkningsopplegget. Medvirkningen er gjennomført ved nyhetsbrev, prosjektside, møter med enkeltaktører og åpne møter. Planprosessen viser at det er et stort engasjement i området, både innen blant annet jakt/friluftsliv, næringsutvikling inkl. landbruk, trafiksikkerhet og natur. Pågående planprosesser og dialog med både Vesar, Taranrød pukkverk, Re pukkverk og Lindum viser at behovet for arealer til massehåndtering er prekært, og at transport og teknisk infrastruktur er viktig å løse nå.

Planprosessen har som mål å vurdere de innkomne innspillene i forbindelse med arbeidet med kommunedelplan for Rygg. Innspillene omhandler næringsutvikling i og rundt Rygg miljøpark og Re pukkverk. Målene i arbeidet med denne kommunedelplanen er både konkrete og vide i den forstand at de kan oppnås hver for seg, men i ulik grad av tilfredsstillelse; det er med andre ord målkonflikter slik beskrevet i fastsatt planprogram.

Basert på overnevnte har planforslaget anbefalt en retning basert på mest mulig objektiv og målstyrt tilnærming, hovedsakelig gjennom utredningsarbeidet (KU).

Behovet for byggeområdene og plangrepet

Det er et stort behov for redusere avfallsmengder, og samtidig øke gjenbruks- og gjenvinningsgraden nasjonalt, regionalt og lokalt. Det lokale og regionale behovet for gjenvinning av matavfall og husholdningsavfall løses i hovedsak på Rygg miljøpark i dag.

Rygg miljøpark har en viktig lokal og regional rolle som et senter for sirkulærøkonomi der det satses for å til enda mer gjenvinning, gjenbruk, avfallshåndtering og det grønne skifte i helhet.

Byggenæringen har behov for lokale produsenter av pukk og råstoff, men de har også behov for arealer til å håndtere næringsavfallet. Dette er viktige samfunnsbehov som krever arealer, og som ikke enkelt kan flyttes når det er etablert. Kommunedirektøren vurderer at plangrepet møter regionens utfordringer på en god måte, som samtidig bygger opp under eksisterende infrastruktur og synergiene som er i aktivitetene i området i dag.

Konsekvenser

Konsekvensene for miljø og samfunn anses å være akseptable for planforslaget i sum.

Konsekvensutredningen (KU) redegjør for flere negative konsekvenser hovedsakelig inne overvann,

klima og skog- og landbruk. Dette har sammenheng med nedbygging av natur, som gir et tap av CO₂-opptak, flere harde flater som har påvirkning på overvann og tap av skogsarealer eller landbruksjord. Naturen har store kvaliteter i form av rekreasjon, økosystemtjenester og for klimatilpasninger.

De positive konsekvensene er at planforslaget bidrar til å håndtere masser lokalt som igjen reduserer kjøreavstand, utslipp, støy og slitasje. Det gir også positive ringvirkninger for byggenæringen som har et behov for massehåndteringsarealer i nærhet til byggeområdene. Næringene som hører til innenfor planområdet, enten det er pukkverk, biogassanlegg, gjenvinning, deponi eller landbruksarealer, er også næringer som vanskelig kan flyttes til nye lokasjoner. Det er også næringer som, når de skal videreutvikle eller har arealbehov, har store investeringer ved å etablere noe nytt. Videreutvikling i tilknytning til eksisterende virksomheter sparer natur og lokalmiljø andre steder i kommunen eller fylket.

Vurderinger av måloppnåelse

Målsettingene har vært å

1. Øke effektiv bruk av utbygde arealer,
2. Videreutvikle Rygg Miljøpark som en regional næringspark innen gjenvinning, ressursforvaltning og sirkulær økonomi,
3. Legge til rette for uttak og deponering av masser, i lys av større andel gjenbruk og sirkulær massehåndtering,
4. Prioritere vern av natur i området. Utbygging skal skje med så lite naturtap som mulig,
5. Legge til rette for produksjon av solkraft på bygg og nedbygd jord.

Øke effektiv bruk av utbygde arealer

Utbygde arealer innenfor planområdet er i hovedsak pukkverket i nord (Re/Himberg) og Rygg miljøpark i sør. For å vurdere hvordan bruken kan økes best mulig, har det vært viktig å undersøke dagens avsatte områder og reguleringer, utnyttelsesgrad og bruken av området.

Ved Re og Himberg pukkverk i nord har eierskifter gjort det mulig å søke om felles driftsplan, iht. mineralloven, for det som før var to pukkverk, og nå ett pukkverk, slik at man kan utnytte pukkressursene på en bedre måte. Det er også innspill om flere arealer, både til masseinntak og til økt forutsigbarhet for framtidig utvinning av mineraler. Framtidige mineralressurser er sikret med hensynssoner.

I sør har Rygg miljøpark utnyttet arealene til mye vegareal, flere koller og knauser for å ta opp terrengforskjellene. I tillegg har avfallsdeponiet sine begrensninger på bebyggelse, og områdene med fast fjell er sånn sett viktige å utnytte for tung bebyggelse/bruk. Ved å foreslå den nye atkomsten over jordet i sør, bidrar grepet til å utnytte deponikapasiteten endre mer, og gir nytt næringsareal når det avsluttes. Samtidig vil en mulig ny atkomst fra vest inn på Rygg miljøpark bidra til at man internt kan bedre bruken av felles infrastruktur, og skape flere næringsarealer tett på eksisterende virksomheter. Dette er positivt for miljøet på Rygg og for å spare omkringliggende natur.

Videreutvikle Rygg miljøpark som en regional næringspark innen gjenvinning, ressursforvaltning og sirkulær økonomi

Denne målsettingen henger sammen med målsettingen over, og viser at plangrepet med en ny atkomst kan løse opp i flere problemstillinger; beredskap til miljøparken, atkomst til pukkverket, mer deponikapasitet, økt næringsareal ved avsluttet deponi, bedre rensekapasitet sør for miljøparken og gir en fleksibilitet for å «programmere» eller detaljregulere miljøparken og å se det i en sammenheng.

Samtidig vil innspillet om å gjøre Taranrød pukkverk øst mer kvadratisk også bidra til å videreutvikle Rygg miljøpark fordi man har en lengre driftskapasitet og kommer dypere ned, som igjen gir en større deponikapasitet når drivverdig pukk er tatt ut. I tillegg kan solkraftanlegget bidra til å sette et enda større søkelys på synergiene i næringsparken og bruken av lokal energiproduksjon.

Legge til rette for uttak og deponering av masser, i lys av større andel gjenbruk og sirkulær massehåndtering

Tønsberg har nok pukkverk og uttak til å dekke behovet i markedet over lang tid. Dette ble synliggjort i kommuneplanens arealdel. Når det gjelder overskuddsmasser, så er en av utfordringene at det er for dårlig plass til å håndtere masser lokalt, og at lange transportavstander bidrar til økte klimagassutslipp, mer tungtrafikk på vegene og slitasje av infrastruktur generelt. Denne målsettingen er i stor grad vurdert i Overordnet markedsvurdering, kap. 3.1.4.

Muligheten for å avsette arealer til massemottak i kombinasjon med råstoffutvinning gjør at planforslaget tar større hensyn til helhet, mangfoldet og kompleksiteten i samfunnet, jf. kap 3. om planteori. Forslaget innebærer at planmyndigheten i mindre grad avklarer nøyaktig hvor i et anlegg det skal drives uttak av pukk og hvor masser skal gjenvinnes, vaskes eller deponeres. Det betyr også at massemottak kan være del av den avsluttende delen av et pukkverk.

Prioritere vern av natur i området. Utbygging skal skje med så lite naturtap som mulig

Planområdet består av store områder med skog og natur. Det er også flere som driver landbruksnæring. Jordlova og skogloven, med tilhørende krav, støtteordninger og forskrifter regulerer mye av bruk og vern av naturområdene tilhørende gårdene. For slike områder brukes LNF formålet i kommuneplanens arealdel eller reguleringsplaner. Det er et videre begrep enn formålet grønnstruktur, som er vanligere i bynære strøk for å sikre naturområder, turdrag, friområder og parker.

I denne kommunedelplanen er det naturlig å benytte LNF formålet i større grad enn grønnstruktur. Prioritering av naturen i området vil allikevel være en del av vurderingene når man driver et foretak som har ansvar for skogen, bl.a. gjennom Miljøregistrering i skog (MiS) eller gjennom Regionalt miljøtilskudd (RMP) for jordbruket. I tillegg er naturområder tilgjengelige iht. friluftsløven.

Planprogrammet beskrev en del målkonflikter med tanke på å tilfredsstille eller nå alle målsettingene fullt ut, og bevaring av natur er vurdert opp mot utbyggingsbehovet. Dersom man skal få til en videreutvikling av miljøparken på Rygg og samtidig tilrettelegge for deponering og handling av masser, så er det natur som vil gå tapt slik den er i dag, ref. Re massemottak. Massemottaket/tiltaket skal beskrives ytterligere i eget planprogram og detaljreguleres, og tanken er at beitearealene skal utvides etter hvert som deler av massemottaket utvikles. Det vil allikevel gå fra å være utmark til å bli innmark på sikt, og sånn sett prioritere landbruket framfor friluftsliv. På en annen side kan det (massemottaket) tilgjengeliggjøre et større naturområde for økt bruk på lengre sikt.

Legge til rette for produksjon av solkraft på bygg og nedbygd jord

Kommuneplanens arealdel kan avsette arealer til solkraftanlegg. Størrelsen på energiomsetningen/kraftstørrelsen avgjør om det er NVE eller kommune som behandler konsesjon/søknad om tillatelse til kraftproduksjon. Ved å tilrettelegge på arealet nord for nåværende pukkverk og innenfor hensynssone for sikring av mineralressurs, sikrer vi at det enten blir solkraftanlegg, eller dagens situasjon (ubebygd) fram til om 30-40 år når både solkraftanlegget krever fornyelse og pukkverket antagelig ønsker en utvidelse mot nord.

Oppsummert

Kommunedirektøren mener høringsforslaget i stor grad oppnår målsettingene på en balansert måte, med de begrensninger og muligheter som ligger i en kommunedelplan som virkemiddel. En økning i sirkulære næringer og økt energiproduksjon krever imidlertid tett dialog med næringslivet. Høringsforslaget innebærer en retning for videreutvikling av området, og stiller samtidig krav for å hensynta negative konsekvenser i tilstrekkelig grad.

Tap av matjord

Planforslaget beskriver et grep som omfatter at ca. 18 dekar svært god matjord må flyttes til fordel for en ny trafiksikker atkomst og arealer til rensing av vann fra Rygg miljøpark.

I innspill R1 i konsekvensutredningen (KU), vurderes behovet for en ny atkomst til Rygg miljøpark og til Taranrød pukkverk, samt behovet for mer areal og økt rensing av vann fra Rygg miljøpark. Det er store terrengforskjeller i området ved Rygg miljøpark, og landskapet blir i tillegg påvirket av pukkverk og massehåndtering som tar ut masser og tillegger masser, det er derfor utfordrende å etablere en ny atkomst andre steder slik situasjonen er nå.

I KU er det gjort alternativvurdering for å tydeliggjøre og vurdere andre muligheter for en atkomst til pukkverket. Anbefalingen er allikevel at en ny atkomst over jordet i syd, er den mest optimale løsningen, selv om den bygge ned matjord. Det foreslås bestemmelse, §6 om bevaring av matjord og landbruksareal, som hensyntar at bygging på matjord. ABA, jf. plankartet, er foreslått for å ha en fleksibilitet ved regulering og prosjektering.

Nødvendighetsvurdering av rekkefølgekrav

Kommunen har en samfunnsutviklerrolle og skal blant annet sikre medvirkning, rett kvalitet og nødvendig offentlig infrastruktur, samt holde investeringer innenfor en forsvarlig ramme, og sørge for at man får mest mulig ut av eksisterende infrastruktur. For å få til god byutvikling, må det stilles krav til nødvendige oppgraderinger.

Det er foreslått rekkefølgekrav på del av Ramnesveien for å sikre bedre trafiksikkerhet ved utvikling av et masseinntak vest for Re pukkverk. I henhold til Overordnet vegutredning, dialog med vegeier Vestfold fylkeskommune og innspill fra beboere i området, er det påpekt mangler på både Taranrødveien og Ramnesveien sett opp mot vegstandarden som kreves for de aktuelle vegklassene. Det utløsende behovet for oppgraderinger langs del av Ramnesveien er en videreutvikling av Re pukkverk og masseinntak, som vil øke trafikkbelastningen over tid, og bidra til mangelfull trafiksikkerhet over lengre tid enn dersom tiltaket ikke gjennomføres. Dette er vurdert i planbeskrivelsen kap. 5.1.8.2. Anbefalt krav er å fjerne rekkeverksbehovet langs en strekning på ca. 1,6 km samt bygging av vegbelysning langs samme strekningen.

Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS)

Det er gjennomført enkle ROS-analyser for foreslåtte nye byggeområder i kommuneplanens arealdel. Funnene i disse analysene danner grunnlag for videre planlegging av de områdene som er innarbeidet i ny arealdel. Risiko og sårbarhet er vurdert etter samme metode som til kommuneplanens arealdel. Kommunedirektøren mener dette er tilstrekkelig.

Konsekvens for oppnåelse av FNs bærekraftsmål:

Nasjonalt er det utfordringer med å nå målene om reduserte klimagassutslipp, ansvarlig forbruk, ressursbruk, bevaring av naturmangfold og mindre ulikhet. Planforslaget tilrettelegger for reduserte klimagassutslipp ved å tilrettelegge for bedre ressursbruk, økt gjenvinning av produkter som ellers ville være avfall. Ansvarlig forbruk er vanskelig å styre gjennom en arealplan, og planforslaget tar dessverre noe dyrka jord og naturmangfold for å løse andre viktige samfunnsfunksjoner.

Effekt for klima:

Forslaget til kommunedelplan vil bygge ned natur og bidra til utslipp av karbon og lavere opptak av karbon fra natur. Utviklingen av Rygg miljøpark og behovet for arealer til masseinntak i regionen er allikevel en viktig prioritering, og vil bidra til redusert transport og en høyere grad av gjenbruk og gjenvinning av avfall.

Konsekvenser for barn og unge:

Barn og unges interesser er et eget vurderingstema i konsekvensutredningen. De samlede konsekvensene vurderes å være moderat negative i de delene hvor det foreslås å ta naturområder til et nytt byggeområde. Det er ingen lekeplasser eller utearealer til skoler, barnehager og bebyggelse som blir berørt av planforslaget. Trafiksikkerheten er vurdert som en helhet i Overordnet vegutredning. Selv om gang- og sykkelveg (g/s-veg) vil være det beste trafiksikkerhetstiltaket, så er dette er stort og kostbart prosjekt som ikke er vurdert å igangsette nå. Det er skoleskys på deler av Ramnesveien som følge av manglende g/s-veg. Andre trafiksikkerhetstiltak som kan vurderes er

blant annet riktig utforming av busstopp. Det er koblet rekkefølgekrav til masseinntaket (MM) for fjerning av rekkverk og bedre belysning på en del av strekningen. Dette vil bedre trafiksikkerheten for alle i området, spesielt barn og unge som i større grad er avhengig av kollektivtilbudet eller sykkel/gange. Busstoppene er vurdert som tilstrekkelige i samråd med Vestfold fylkeskommune/vegmyndigheten.

Alternative løsninger:

Gjennom vedlagte utredninger og underlag er det pekt på ulike alternativer. Hvis det ønskes andre løsninger enn anbefalt i saken er det krav til konsekvensutredning. For mange av innspillene til planen er det gjennomført. Ved større endringer er det krav til at sum virkninger også vurderes.

Økonomiske konsekvenser:

Planforslaget medfører ikke noen direkte økonomiske forpliktelser for kommunen, men i flere tilfeller vil kommunen være en potensiell samarbeidspart for å realisere planen.

Konklusjon:

Kommunedelplan for Rygg sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i minimum 6 uker.

Videre behandling:

Kommuneplanutvalget sluttbehandler denne saken. Om forslaget sendes på høring blir innspill og merknader fra høringen behandlet av kommunedirektør, før ny sak fremmes som sluttbehandles i kommunestyret.

Tønsberg kommune, 16.1.2026

Mette Vikan Andersen
kommunedirektør

Torunn Årset
kommunalsjef